

The image is a composite graphic. The top half features a painting of a landscape with rolling hills in shades of blue, teal, and purple, under a pale sky. A horizontal purple banner is overlaid across the middle. The bottom half shows a painting of a field with tall grasses in autumnal colors (yellow, orange, brown) and several white wind turbines in the background against a hazy sky.

tuntElstaMINUuttiin

VähänkyrönTAidekehän taRI NOITA

tuntElstaMINUuttiiN

Vähänkyrön taide- ja kulttuurikehän tarinoita

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Kuvataide Kankaanpää
2021

HUOMIO ja huomiotta jättäminen

Elokuisen hellepäivän hiki kuivahtaa suolakiteiksi paljon puhuneen huulille. Kierros on päättynyt, tarinat on keksitty ja kerrottu. Paljon sanottiin, paljon jätettiin sanomatta. Puolihuolimattomuuksia ladeltiin ja niihin ihastuttiin. Pilkuntarkkoja ja sumeilemattomia huomioita; totuuksia tai uskomattomia uskomuksia vähäkyröläisestä taide- ja kulttuurimaisemasta, kuka niistä nyt tietää?

Kesän 2020 Vähänkyrön taide- ja kulttuurikehä -projekti on päättynyt, mutta tarinat jäävät elämään. Totet ja epätodet, muokatut ja silleen jätetyt, paikkaan sidotut, irti ilmoille päästetyt.

Kiitokset tämän narratiivin kehyksistä ja mahdollistamisesta Suvi Aholle, Kesäkahvila Kanttorilan väelle, Satakunnan ammattikorkeakoulun kuvataideopiskelijoille sekä osallistuneelle henkilökunnalle ja vielä lisäksi Savilahden yhtenäiskoulun 6. luokkalaisille.

Tässä julkaisussa tarjoillaan kootusti muutamia kollektiivisesti tuotettuja selityksiä siitä kuka teki, mitä teki, mihin meni ja millaisessa paketissa taide tuli kylille. Kuka sen ensimmäisenä näki ja kenelle siitä kertoi.

Kyselkää lisää tapahtuneesta ja tapahtumatta jäämisistä paikallisilta silminäkiöiltä. Paremminkin ymmärtää kun itse kuulee ja vielä paremminkin kun itse kertoo.

Satakunnan ammattikorkeakoulu

Sarja D, Muut julkaisut 1/2021

ISSN 2323-8372 | ISBN 978-951-633-332-1 (verkkojulkaisu)

C (copyright) Satakunnan ammattikorkeakoulu ja tekijät

Toimitus, tekstien tuottaminen, taitto ja visuaalinen ilme:

Saija Mustaniemi

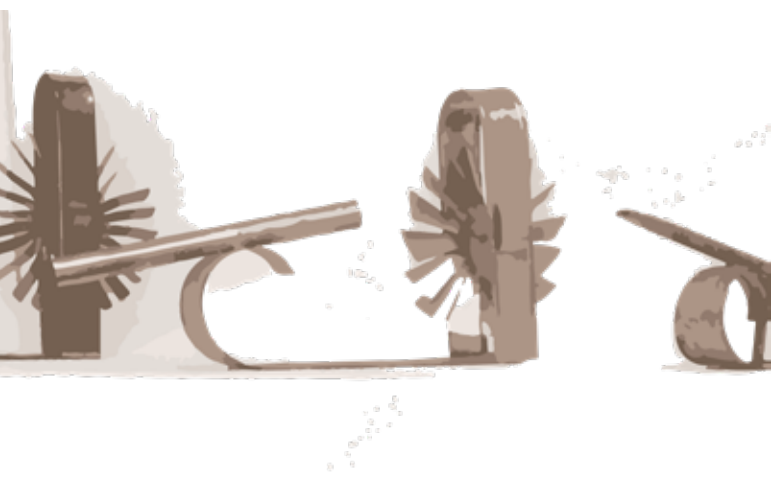
Vähänkyrön taide- ja kulttuurikehän teokset:

Satakunnan ammattikorkeakoulun Kankaanpään kuvataiteen opiskelijat:
Emma Asikainen, Susa Pirttisalo, Petri Haavisto, Santi Delgado, Noora Alho, Senja Teriaho,
Leo Pulkkinen, Laura Pihjalämäki, Enni-Maija Ahovaara ja Ria Peltoniemi.

Ideat ja lähtökohdat teksteihin:

Savilahden yhtenäiskoulun 6. lk

20.8.2020 Vähäkyrö
Saija Mustaniemi

"Mennä tuulimyllyjä vastaan,
edes puolimatkaan."

L aaksonen

Kirkon kelloja soitetaan jo, vielä muutama metri. Ehdit kyllä, vielä jaksat.
Vauhdissa solmiota tiukemmalle, kääri puntit ettei savi tahraa niitä sieluun saakka.

Näin päättyvät yölliset vaellukset, lupaan sen.
Ei elämäänsä voi loputtomiin takaa-ajaa. Roolit on jo jaettu,
pääosan esittäjinä vanhanaikainen luonnonäyttelijä ja klassinen tumma kaunotar.

Ylkä hyvä, hyväksy harmaus, hyväksy monotonisuus. Reittisi on muinainen ja selvä.

Lupaan sinulle, niin myötä- kuin vastoin käymisissä; kulkijan jalat ovat painavat ja isot.

Usko, kyllä elämä kantaa, vaikka kengät käsissä.
Kaksitoista tuumaa vielä tulevaisuuteen, toista toisen eteen, otteita oikeaan suuntaan.
Jalat ovat vihdoinkin maassa.

Katseen vangitsijat

Leuto kostea mäntymetsä.
Saamme olla suojassa. Vankkumaton ilma seisoo tukevasti takanamme.
En piiloudu puiden katseilta vaan nikkaan niille silmää.

Saatoin juuri ystäväni metsän halki. Elimme yhdessä auringonlaskun,
juuri ja juuri ennen sen nousua.
Noustessaan se pysähtyy joskus. Näin, kuulin. Näin kuulin.

Se hakee tuttuja kasvoja. Hymyilee takaisin, sirottaa säteen silmänsä aukosta,
nousee yläpuolelle ja valaisee varjoisimmankin katseen.

Maskin suojassa, kosteassa valossa, kaarnaisessa katseessa, näemme jälleen.

TEOS: YKSIN ON VAIKEA PYSYÄ KASASSA, NIME JA VADELMA (2020)

Vailla virtaa

Kivellä on kuollut lapsi. Kuka souti tähän saakka ja kuka soutaa tästä eteenpäin?
Haukinainen, haukinainen, onko sielusi auki?

Mikä lapsesi vei? Ehditkö sanoa hei? Huusitko edes ei?
Kuvittelen teille laivan.
Vadelmaveneen. Kaukaa esiin sen mastot uivat.

Ota ohjat. Virta on halki edessä airon.
Valkoinen kala suustaan kiinni siimassa. Leijuu yläpuolella, kuin lumivalkolaiva.
Leijuu luokse lailla pilvien.

Leo Pulkkinen

Karavaanarit

Matkaileva perhe, kylmät yöt ja koira. Niin helposti särkyvää.
Muinaisessa maailmassa köyhä sai rangaistuksensa työnteosta.
Sellaiset muinaiset maailmat ovat jo metallia.
Pieniä ihmisiä vanhoissa jäissä, pienissä ja kylmissä.

Pelkkä pelti vastustaa muuttuvaa maisemaa ja maailmaa.
Puretaanko jo telttä? Käynnistetäänkö auto?
Koira haukahtaa, osaa aina kotiinsa jos niin tahtoo.

Perhe on hiljainen. Isä edellä, äiti sivulla, lapset vielä vähän aikaa toisissaan kiinni.

Sari Porttilla

Petri Haavisto

U ltima tulee

Pyörähditkö? Tuntuiko oudon tutulta?
Piikitteletkö? Houkutteletko koskemaan koskematonta.
Uupumaan ja ummistamaan silmät, kunnes joku oikea osuu kohdalle?

Se mikä on tuulessa, sitä ei tuuli kaada.
Se mikä liikkuu itsestään, sitä ei muu liikauta.
Se mikä on tulessa, palaa aina takaisin.

Pistä piikkisi pyörimään, puhalla vastarannalta ilmaa ja lukitse kurssi.
Jokaisella pyörähdyksellä pidä kiintopiste.

Älä irrota katsetta,
anna molempien silmien kiertää vapaana tämäkin rihman kiertämä.

Senja Teriaho ja
Laura Pihlajamäki

Riki Sorsan veli

Pala palalta etsin kuvasta itseni. Ensimmäisessä on silmät.
Nostan katsetta, vastaan tulee otsa.
On minullakin otsaa, vaikka kahteen pläkkipellin palaan jakaa.

Tässä kohtaa tutkimusmatkaa kuulen kuinka tuuli puhuu veden äänellä.
Toistaa tarinaa mutkaisen joen tuolta puolen.

En kurottele katseellani, en heristele korvillani.
Riittää että tässä, omalla penkallani, odotan selkä edellä sopivaa virettä.

Tuuli kertoo kuvillaan sen mitä minun tarvitsee tästä tietää.

Kuin revontulet, aallot vaihtavat paikkaa.
Voimistuvat, heikentyvät, heijastavat värejä ja välittävät jonkun ikuisemman ja suuremman meren purkauksia.

Oman osansa matkalla joen uomaan upottaen ja unohtaen.

TEOS: PYHÄ TANSSI (2020)

Kärpänen

Elokuvan sankari, karvainen tähti.
Kääntämällä ja vääntämälläkin pelkkä ruma, iso ja ällöttävä alien.
Muukalainen muualta, kurkkimassa aina pullasta pullaan.

Se on tullut tänne tuolta metsästä. Tiedän että se haluaisi olla enemmän, kuitenkin se on vain yksi tuhansista. Itsessään pieni ja olematon uhka.

Nyt se hieroo niitä taas, yhteen ja erikseen. Suunnittelee varmasti jotain.
Pelko ei auta. Pellinpalojen heijastuksessa hetkellisesti voi luulla, että nythän niitä vasta riittää.

Lähestyessään helpostikin pienen miehen mittainen.
Kuitenkin aivan yksin vaikka yksi monista.

Noora Alho

Senja Teriaho,
Emma Asikainen ja Susa Pirttisalo

Hetken tie

Valo tiivistyy aina ohuimpaan kohtaan.
Jokaiselle loistavalle löytyy oma uloskäynti.
Himmeätkin pilkahdukset erottuvat selkeästi kun niille tarjoaa vastakohtaa ja kontrastia.

Valkea pyrkii irti mustasta, turhaan.

Yön laidat rajaavat kirkkaimmankin aamunkoin.

Uusi aamu on uusi maailma.
Kuupursi kuljettaa vanhaa jo nurkan taa.
Tiesitkö että hetken tie kulkee juuri tämän talon takana?

Ei sen valo siellä kauaa pysy. Palaa aina paikoilleen. Hetkeksi.

K

ahvia ja pullaa

Matkalla kohti mennyttä hiljaisuutta.
Huoltoasemalta saa kuumaa kahvia kasteiseen iltaan.

Pakoon tai kohti, silkasta pakostako vai omasta halusta?

Mutkainen on tie ja taivas tien päällä.
Mennäänkö tuulimyllyjä vastaan, edes puolimatkaan?

Maisema on kosteaa maalia, tarttuu kulkijaansa kiinni.
Esittää kaipuunsa vasta irti päästessään.
Etäsyysien ja välimatkan päästä.
Odottaa aikaansa.

Enni-Maija Ahovaara ja Ria Peltoniemi

Petri Haavisto

Kaksi tai kolme jäykkää joustaa Kurikasta

Sisko, käviskö että jäisin tähän? Ollaan juteltu asiasta monta kertaa, sen tiedän. Ei täällä kellään helppoa ole, eikä muuallakaan mitenkään erityisen polttelevaa. Oon vähä miettiny, että varmaankaan kaikkee ei tarvi nähdä omin silmin.

Ihan höpöhöpöpuhetta sekin, että kuu olis jossain ruosteenpunainen. Perus-oltermannistakin riittää leivän päälle. Joo, voin kyllä selittää.

Katuvaloja kuulemma nykyään optimoidaan. Laitetaan liiketunnistimia tai jotain, ettei ne sitten huutele jos ei kukaan kuljeskele.

Paistatella turhaan pelkille pimeille. Hullun hommaa se on tähän asti ollu. Ei, ei mulla oo kiire mihinkään. Laivatkin pysyy pidempään satamassa. Hommat on sillä lailla helpottunu tänä aikana.

Oon tässä miettiny, että toi maailma on kyllä joku unelma. Ei se ole totta, niinku sinä oot. Mut mä haluan sanoo sen sulle vielä.

Kuinka sun penkit on mun elämän parasta samettia. Mulle riittää se, että meidän pyörien alla on edes jonkunmoista asfalttia. Muutama soralenkki osuu aina tielle, mutta ei vaan oteta kurveista liikaa ilmaa. Mitä jos seurattais yhdessä johtotähteä, sitä jonka perävaloissa soratie on ihanan viileä.

Kannen teos :

Enni-Maija Ahovaara ja Ria Peltoniemi

Lähteet:

PMMP, Lautturi

Rauli Badding Somerjoki, Laivat

Pelle miljoona, Moottoritie on kuuma

Kasmir, Vadelmavene

Vähänkyrön taide- ja kulttuurikehän tarinallistamista
pohjaten kansansatujen tulkintaan ja tutkimukseen.

Yhteisöllisesti tuotettuja kuvallisia runoja tai pikkuproosaa
nykytaiteen ja paikallisen kulttuuriperinnön kohtaamisista.

Julkaisija:

Satakunnan ammattikorkeakoulu

PL 1001, 28101 Pori

www.samk.fi

Satakunnan ammattikorkeakoulun julkaisut ladattavissa ilmaiseksi: theseus.fi

ISBN 978-951-633-332-1

